

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

ע"א

עין משפט
גור מצוה

(6) כמות לג: ד"מ
 (7) וי"ט (8) וז"ל או
 מכרו וי"ט כמותם
 (8) כמותם לג: קדושין
 מג: לקמן ע"ג. (9) כמותם
 (10) (ערוך פ"ג. וי"ט)
 (11) (ולוין פ. פ"א. פ"ה:
 כמותם לג: קדושין ט.
 לקמן ע"ג. (12) כמותם לג:
 חולין ד' (ח) שבת ל"ג.
 פ"ה ח: מרומות פ"ב מ"ג
 כמותם לג: גיטין נ"ג: פ"ט
 חולין טו. (מסופקא דשבת
 ק"ד) (ק"ד) היה היה
 ק"ד וז"ל משהי כ"ל. (13)
 (14) (כמותם לג: חולין קט"ו).
 (15) (ע"ג) ז"ל דפטרין
 יע"ד. (16) (לעיל ע"ג).
 (17) (ולוין טו. (18) ד"ה
 (19) (ע"ג) ד"ה דלון.
 (20) (ז"ה ור"מ. (21) ד"ה
 המבשל. (22) ד"ה ה"א).
 (23) ע"ן לע"ג.

אפי' כפי' כי יהיז לה חיל עליה דעלה איסור אהני הכא נמי
 כו': **מלקוט איכא**. משום לאו: ר' מאיר היא. במסכת מכות (דף
 מעידים לנו כפולו שחייב לחיבורו מאתם וזו ונמלאו וזממין לוקין
 ומשלמין שלא השם המביאין לדי
גנב וטבח בשבת. ואע"ג דאיכא
 חיוב מיתה: **גנב שור הנסקל**. אע"ג
 דאיסורי הגאה הוא חייב וכדמי
 לקמיה עממא: וזי שליח מוטע ושולח
 מתחייב בפטולמי ד' וזהו והא קיימא
 לן דלחן שליח לנרע עברה במסכת
 קדושין (דף מב:): אין מכירה אלא בשנים
 מוכר ולוקח: **הפסס**. כי עבדי איהו
 (לדפטרנה ליה לאו משום דלא מתייב
 אלא משום דקס ליה דררנה מיניה:
ר"ש דאמר שחיטה שאינה ראויה כו'.
 כדמייב בפיקוקין רבי שמעון פוטר בשני
 אלו: **בשלמא ע"ז ושור הנסקל**.
 איסורי הגאה יניהו דאמר במסכת
 ע"ז (דף נד.) אע"פ שאמר המשמוה
 לנהמת חנירו לא אפרה עשה זה
 מעשה אפרה: **בשוגג יאכל**. אפי'
 הוא עלמנו ואפילו זו ציוס: **במויד**
לא יאכל. זו ציוס. והוא הדין לאחרים
 ואידי דתנא רישא דדידיה תנא נמי
 סיפא דדידיה והכי איצטרי לן לפרושי
 בהלל שוחטין: **רבי יהודה אומר**
בשוגג יאכל. הוא בעצמו למוציא
 שבת וכו ציוס לא הוא ולא אחרים
 ואידי דנני ליתחנא סיפא דדידיה לא
 תנא נמי דרישא דדידיה: **במויד לא**
יאכל. הוא עולמית אכל אחרים
 אוכלים: דבר' יוחנן הסנדלר גרסינן
יאכל יבול אפי' בשוגג. יאסר בחיליה:
במויד אפרה לך. קודש הוא היכל
 דשיין דין מיתה ולא בשוגג: **מעשה**
שנס דאורייתא. אסורין בחיליה:
 להכי

משום דקא יהיז לה הו אהני פ"י כיון שזרין לתת לה ללאת ידי
 שמים אפי' לא היה עומד בחזרה חשיב אהני ולא מתנה ה"ג
 הו"א מכירה וכן משמע בהשוכר את הפועלים (ב"מ דף נ"א.
 וס' דחייב ליתן ללאת ידי
 אפילו הכי כיון דקא מקני ליה בהכי הו"א
 מכירה: **גנב וטבח ביום הכפורים** וכו':
 אמרי אמאי נהי דקטלא ליכא מלקות מיהא
 איכא וק"ל דאינו לוקה ומשלם אמרי הא
 מני ר"מ היא דאמר (6) לוקה ומשלם אי
 ר"מ אפילו טבח בשבת וכי תימא לוקה
 ומשלם אית ליה מה ומשלם לית ליה
 ולא והתניא גנב וטבח בשבת גנב וטבח
 לע"ז גנב שור הנסקל וטבח משלם ארבעה
 וחמישה דברי ר"מ וחכמים יפוטין אמרי בר
 מינה דההיא דהא אתמר עלה א"ר יעקב
 א"ר יוחנן ואמרי לה א"ר ירמיה אמר רבי
 שמעון בן לקיש רבי אבין ורבי אלעא וכל
 חבורתא משמיה דרבי יוחנן אמרי יבטוח
 ע"י אחר וכי זה חוטא וזה מתחייב אמר רבא
 שאני הכא דאמר קרא יוטבחו (ומכרו) (7) מה
 מכירה ע"י אחר אף מביחה ע"י אחר דבי
 ר' ישמעאל תנא אה ילרבות את השליח
 דבי חוקיה תנא תחת לרבות את השליח
 ימתקף לה מר וזמרא מי איכא מודי דאילו
 עביד איהו לא מתייב ועביד שליח ומתייב
 א"ל רב אשי התם לאו משום דלא מתייב
 הוא אלא דקם ליה בדרבה מיניה ואי בטוח
 על ידי אחר מ"ט דרבנן דפטרין אמרי (8) מאן
 חכמים ר"ש דאמר (9) שחיטה שאינה ראויה
 לא שמה שחיטה אמרי בשלמא ע"ז ושור
 הנסקל שחיטה שאינה ראויה היא אלא
 שבת שחיטה ראויה היא דתנן (10) יהשוחט
 בשבת וביום הכפורים אע"פ שמתחייב
 בנפשו שחיטתו כשירה אמרי סבר לה כרבי יוחנן הסנדלר דתנן (11) המבשל
 בשבת בשוגג יאכל במויד לא יאכל דברי ר"מ רבי יהודה אומר בשוגג
 יאכל במוציא שבת במויד לא יאכל עולמית רבי יוחנן הסנדלר אומר
 בשוגג יאכל למוציא שבת לאחרים ולא לו במויד לא יאכל עולמית לא
 לו ולא לאחרים מ"ט דר' יוחנן הסנדלר כדרדוש רבי חייה אפיתחא דבי נשיאה
 ושומרם את השבת כי קדש היא לכם מה קדש אסור באכילה אף מעשה
 שבת אסורין באכילה אי מה קדש אסור בהנאה אף מעשה שבת אסור בהנאה
 ת"ל לכם שילכם היא יכול אפילו בשוגג ת"ל מחלליה מות יומת במויד
 אמרתי לך ולא בשוגג פליגי בה רב אחא ורבינא חד אמר מעשה שבת
 דאורייתא וחד אמר מעשה שבת דרבנן מ"ד דאורייתא כדאמרן ומ"ד דרבנן
 אמר קרא (12) קדש הוא הוא קדש (13) ואין מעשיו קדש בשלמא למ"ד דאורייתא אמתו
 להכי

מטעם דאפי' כפי' כי יהיז לה חיל עליה דעלה איסור אהני הכא נמי
 כו': **מלקוט איכא**. משום לאו: ר' מאיר היא. במסכת מכות (דף
 מעידים לנו כפולו שחייב לחיבורו מאתם וזו ונמלאו וזממין לוקין
 ומשלמין שלא השם המביאין לדי
גנב וטבח בשבת. ואע"ג דאיכא
 חיוב מיתה: **גנב שור הנסקל**. אע"ג
 דאיסורי הגאה הוא חייב וכדמי
 לקמיה עממא: וזי שליח מוטע ושולח
 מתחייב בפטולמי ד' וזהו והא קיימא
 לן דלחן שליח לנרע עברה במסכת
 קדושין (דף מב:): אין מכירה אלא בשנים
 מוכר ולוקח: **הפסס**. כי עבדי איהו
 (לדפטרנה ליה לאו משום דלא מתייב
 אלא משום דקס ליה דררנה מיניה:
ר"ש דאמר שחיטה שאינה ראויה כו'.
 כדמייב בפיקוקין רבי שמעון פוטר בשני
 אלו: **בשלמא ע"ז ושור הנסקל**.
 איסורי הגאה יניהו דאמר במסכת
 ע"ז (דף נד.) אע"פ שאמר המשמוה
 לנהמת חנירו לא אפרה עשה זה
 מעשה אפרה: **בשוגג יאכל**. אפי'
 הוא עלמנו ואפילו זו ציוס: **במויד**
לא יאכל. זו ציוס. והוא הדין לאחרים
 ואידי דתנא רישא דדידיה תנא נמי
 סיפא דדידיה והכי איצטרי לן לפרושי
 בהלל שוחטין: **רבי יהודה אומר**
בשוגג יאכל. הוא בעצמו למוציא
 שבת וכו ציוס לא הוא ולא אחרים
 ואידי דנני ליתחנא סיפא דדידיה לא
 תנא נמי דרישא דדידיה: **במויד לא**
יאכל. הוא עולמית אכל אחרים
 אוכלים: דבר' יוחנן הסנדלר גרסינן
יאכל יבול אפי' בשוגג. יאסר בחיליה:
במויד אפרה לך. קודש הוא היכל
 דשיין דין מיתה ולא בשוגג: **מעשה**
שנס דאורייתא. אסורין בחיליה:
 להכי

תורה אור השלם

1. כי יבב איש שור או
 שקו וטבחו או מקרו
 חמשה בקר ישלם תחת
 השור וארבע צאן תחת
 השוה: שמות כא לו
 2. השמרתם את השבת
 כי קדש הוא לכם
 מחלליה מות יומת כי
 כל העשה בה מלאכה
 ונקרתה תנפש יהוה
 מקרב עמיה:
 שמות לא יד

הנהגות הב"ח

(ה) חוב' דיה' בשלמא וכו'
 וי"ל דמירי' כשנל'

והא ק"ל דאין לוקה ומשלם

הכי נמי פריך למתניתין
 דאלו נערו (כמותם דף נ"ב. וס"ט)
 ומיהו דהא בקנס משמע דמדורו כולי
 עלמא ללוקה ומשלם דלפינן ממוציא

מוסף רש"י

גנב וטבח בשבת. איכא
 חיוב מיתה וכן לעדות
 סוכים (כתובות ד').
 בטובה על ידי אחר.
 הנגב זה לשלוח לשטוח
 (שם). וכי זה חוטא
 וזה מתחייב. וזי שליח
 מוטע ושולח מתחייב קנס
 דלררנה ומשלם. והא
 ק"ל בקדושין (מב). אין
 שליח לנרע עברה (שם).
 מה מכירה ע"י אחר.
 אי אפשר אלא ע"י אחר.
 שהלוקח לוקח ממנו (שם)
 אינה מתקיימת אלא ע"י
 אחר. הנגב מוכר והלוקח
 לוקח. אף בטובה ע"י
 אחר. אפילו טבחה שליח
 נחייב הנגב במשלום
 ד"ה (קדושין מ"ג). תחת
 לרבות את השליח.
 תחת השור. מ"י למכס
 יתלם בשור (כתובות ד').
 דאילו עבד איהו לא
 מחייב. דהא מקטל
 (שם). לאו משום דלא
 מחייב הוא. דמקטל
 רמיא עליה אלא משום
 דקס ליה דררנה מיניה
 (שם). שחיטה שאינה
 ראויה. לאכליה. לא
 שמה שחיטה. וכל חיוב
 ואיסור. הנה על ידי
 שמיטה אינו מל עליה
 (קדושין מ"ג). בשלמא
 ע"י. דחבי ממיס אסורים.
 וכן שור הנסקל דעו אסור
 בהלל דלמירין (לעיל
 מ"א). ממשמע שאלמר
 פקול יסקל איני יודע
 שהוא ענינה וגינה כו'
 (כתובות ד'). השוחט
 כו' וביום הכפורים.
 מתחייב ברת בשוגג
 המבשל בשבת בשוגג
 יאכל. אפילו זו ציוס
 (כתובות ד'). הוא עלמנו
 ואף בשבת (גיטין נ"ג. וחז"ן
 טו) ואין טרין להחמין
 עד הערב כדו שיעשו.
 דהא דלמירין לערב כדו
 שיעשו לית ליה לר"מ אלא
 היכא דעבד יתחיל איסורא
 וימיר דאיכא חיוב. דלא
 נחייב האהא מאיסורא.
 אלא בשוגג לא (חז"ן טו).
 בביד. דאיכא איסורא.
 לא יאכל. כו ציוס עד
 שחמך וכדו שיעשו. והא

משני ממני דאי כר"מ אפי' עובת בשבת נמי וי"ל דהוה מוקים ממני דללא אהני ציוס וכרבי יוחנן דאמר חייבי שוגגין חייבין
 בשלמא ע"ז ושור הנסקל שחיטה שאין ראויה היא. הן סוגיא אחת כמ"ד בהשוחט (חולין דף מ.) אדם אוסר דבר שאין עלו
 בשעה זה מעשה דלפונתא דמנאי היא וכו' והא אמר התם דלפניו למ"ד אדם אוסר הני מילי עובד כוכבים אלא
 ישראל לנעור קמחין ואכתי שחיטה ראויה היא (6) וצ"ע רשות לשחוט כר"מ ואפי' לע"ז דאין שיין לומר לנעור בעלים
 קמחין שהשילם סבור שהוא של גנב: **המבשל בשבת**. מפורש דפרק הנחמין (גיטין דף נ"ג. וס"ט): **מה קדש אסור אף**
מעשה שבת אסורים. וא"ת ולא ליכתוב לא קדש ולא לכס ואנא ידענא דאסרי מלא תאכל כל תועבה כל שחעבתי לך והרי הוא
 בכל תאכל וי"ל דאי מהתם ה"א אפי' שוגג להכי איצטרין למיכתב הנה ולקמיה למחלליה לומר במויד אפרה לך ולא בשוגג:
היא קדש ואין מעשה קדש. ולא כגי דלא ליכתוב לא היא ולא קדש דמכל שחעבתי לך הוה אסרינן באכילה והכי איתא בהדיא
 דפרק אלו הנכר (חולין דף קטו. וס"ט): (י) **אלא** א"ט דרבנן אמאי פטרי רבנן. הוה מני למימר דלא דרשי או וחתיה לרבות
 את השליח אלא דלא יחא ליה למימר דפליגי בשליח ושא תאמר והא משמע לקמן דאפי' דרבנן שחיטה שאינה ראויה דלא
 בעי למימר אליבא דמנאי דקסבר ר' יוחנן דחולין שחשטו בעורה לאו דאורייתא וקמני רבי שמעון פוטר בשני אלו וי"ל דעל כרחק
 לא בעי למימר דלאו דאורייתא אלא לת"ק דפרק כסוי הסס (חולין דף פ"ה. וס"ט) דייקין בהדיא דקסבר רבי שמעון חולין שחשטו
 בעורה דאורייתא מדתנן דפרק בתרא דתמורה (דף נ"ג): רבי שמעון אומר חולין שחשטו בעורה ישרפו וכן מיה וכי דייק התם ממתניתין
 דתמורה הוא הדין דהוה מני למידק ממתניתין דקמני רבי שמעון פוטר בשני אלו:

הדין לאחרים נמי דלסור למיכילי זו ציוס, דעממא משום דלא נמטייה הנהא מאיסורא הוא וכי שיה לררנא כדו שיעשו לא מעי לו הגאה מיניה, ואידי דתנא דאורייתא רבותא להמירא, מני
 נמי סיפא דדידיה (שם) לא יאכל הוא לעולם, אכל אחרים יתחיל אכילתו (כתובות ד'). לא יאכל הוא משום קנס אכל אחרים אכילתו (חולין טו). ר' יהודה אומר בשוגג יאכל. הוא עלמנו, למוציא
 שבת. לומר שהמחין כדו שיעשו, אכל בשבת לא, דקנס שוגג אטו מודי (גיטין נ"ג. וי"ט) (כתובות ד'). והוא הדין לחמירי דלע"ג דבשוגג חיוב סקילה ליכא בעירה מיחא איכא ובעינן כדו שיעשו, דלא
 נמטייה הנהא מעבירה, ואידי דנני למיכילי סיפא לא יאכל עולמית דדידיה, אכל לחמירא שר, דליה דעבד איסורא נקטוהו רבנן אכל לחמירא לא, מני נמי רישא דדידיה (חולין טו). במויד לא יאכל.
 הוא עולמית אכל אחרים (כתובות ד'). ר' יוחנן הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוציא שבת לאחרים. יתחיל (שם) כדו שיעשו, כו' יהודה דמשי ליה עברה אף בשוגג, ועדפא מדר' יהודה דלילו
 ר' יהודה שרי ליה לאורחא אפילו לדידיה, דלא קנס שוגג אטו מודי, ר' יוחנן קנס שוגג אטו מודי, עבד איהו דעבד איסורא קטו רבנן, לחמירי ללא עבד איסורא לא קנס, אלא כדו שיעשו ומימינו
 דלא נחמיי מעבירה (חולין טו). במויד לא יאכל עולמית. לאו משום קנסא הוא דהא לחמירא לא לחמירא אלא מקראי ליה לה ר' יוחנן (שם). לא לו רבא לאחרייהו, יתחיל, אלא מוכרו
 ועמט לערב סוכים (כתובות ד'). מ"ט דר' יוחנן הסנדלר. דאמר מעשה שבת אסורין בחיליה (שם). יכול אפילו בשוגג. חמירי בחיליה אם שגג כשילם אלא ידע שהוא שבת. ת"ל מחלליה מות יומת. היכל דאיכא
 חיוב מיתה אסרי בחיליה כי קודש, במויד אמרתי. הוא אסור קודש, דהא כזי חיוב מיתה כתיב, ולא בשוגג (שם). מעשה שבת דאורייתא. במויד אסורין את התורה בחיליה לר' יוחנן הסנדלר (שם).

ע"א א מ"י פ"ג מהל'
 גינה הלכה א וי"א
 מהלכות עברה הלכה א
 ופ"ה מהלכות קדושין
 הלכה ב ופ"ו מהלכות
 מרומות הל' א ופ"ד מהל'
 חולין הלכה ע טו"ח"מ סי'
 ע"א:
 פ ב מ"י פ"ג מהלכות
 גינה הלכה ב ס"ג
 ע"ש ע"א טו"ח"מ סי' ע"ג
 טו"ח"מ סי' ע"ג:
 פ א ד מ"י ע"א הל' א
 טו"ח"מ סי' ע"ג:
 פ ב ה מ"י פ"ג מהל'
 שמיטה הל' א ועין
 בלתי"מ ופ"ד הל' א וי"א
 מהל' גינה הל' א ס"ג
 ע"ש פ"ד ע"א טו"ח"מ י"ד
 ח ס"ט ע"א וי"א כ"ח
 ספ"ק ח"ט וטו"ח"מ סי' ע"ג:
 פ א ו מ"י פ"א מהל'
 שמיטה הלכה כ"ט
 ס"ג ע"ש ס"ג טו"ח"מ י"ד
 פ"א ו ח מ"י פ"א מהל'
 שבת הלכה כ"ט ס"ג
 לאוין ה"ה טו"ח"מ סי' פ"א
 ע"א ספ"ק א:

והא ק"ל דאין לוקה ומשלם
 הכי נמי פריך למתניתין
 דאלו נערו (כמותם דף נ"ב. וס"ט)
 ומיהו דהא בקנס משמע דמדורו כולי
 עלמא ללוקה ומשלם דלפינן ממוציא
 (שם) דהוי גמרינן בכל דוכתין ממוציא
 שם רע אי לאו דאיכא למפקך מה
 למוציא שם רע שכן קנס וכדי רשעמו
 נוקי בשאר ממון דלאו קנס ודוחק
 לומר דרבנן פליגי אדרכי מאיר
 וסברי עדים וזממין קנסא הוא וכדי
 רשעמו בעדים וזממין כתיב למימירא
 דאפי' בקנס משום רשעה אחת אתה
 מחייב ואי אתה מחייבו משום שני
 רשעים וי"ל דודאי אי לאו דאיכא
 למפקך מה למוציא שם רע שכן קנס
 הוה ילפינן בכל דוכתא ללוקה ומשלם
 והוה דרשינן כדו רשעמו לררשה
 אחרת כדדרשינן באלו נערו את כל
 השתא דאיכא למפקך ומוקמי כדו
 רשעמו דאין לוקה ומשלם מהשתא
 ילפינן בכל דוכתין מהתם דאין עדים
 וזממין לוקין ומשלמין אפילו בקנס
 דככל ענין אמרה תורה דאין עדים
 וזממין לוקין ומשלמין אפילו בשעה
 שהעידו שכן טבחו ומכרו דהוי קנס
 ומעדים וזממין ילפינן טפי ממוציא
 ש"ר דעיקר מלקות כתיב צהן ומלאו
 דחסימה דסמך ליה ילפינן לכל
 המלקיות: **בטובה ע"י אחר**.
 ואם תאמר ולרנה דאמר דפרק אלו
 נערו (כמותם דף נ"ב. וס"ט) דלרבי
 מאיר מידוה הוא שמדשה תורה בקנס
 דאף ע"ג דמקטל משלם היכי הוה
 משני ממני דאי כר"מ אפי' עובת בשבת נמי וי"ל דהוה מוקים ממני דללא אהני ציוס וכרבי יוחנן דאמר חייבי שוגגין חייבין
 בשלמא ע"ז ושור הנסקל שחיטה שאין ראויה היא. הן סוגיא אחת כמ"ד בהשוחט (חולין דף מ.) אדם אוסר דבר שאין עלו
 בשעה זה מעשה דלפונתא דמנאי היא וכו' והא אמר התם דלפניו למ"ד אדם אוסר הני מילי עובד כוכבים אלא
 ישראל לנעור קמחין ואכתי שחיטה ראויה היא (6) וצ"ע רשות לשחוט כר"מ ואפי' לע"ז דאין שיין לומר לנעור בעלים
 קמחין שהשילם סבור שהוא של גנב: **המבשל בשבת**. מפורש דפרק הנחמין (גיטין דף נ"ג. וס"ט): **מה קדש אסור אף**
מעשה שבת אסורים. וא"ת ולא ליכתוב לא קדש ולא לכס ואנא ידענא דאסרי מלא תאכל כל תועבה כל שחעבתי לך והרי הוא
 בכל תאכל וי"ל דאי מהתם ה"א אפי' שוגג להכי איצטרין למיכתב הנה ולקמיה למחלליה לומר במויד אפרה לך ולא בשוגג:
היא קדש ואין מעשה קדש. ולא כגי דלא ליכתוב לא היא ולא קדש דמכל שחעבתי לך הוה אסרינן באכילה והכי איתא בהדיא
 דפרק אלו הנכר (חולין דף קטו. וס"ט): (י) **אלא** א"ט דרבנן אמאי פטרי רבנן. הוה מני למימר דלא דרשי או וחתיה לרבות
 את השליח אלא דלא יחא ליה למימר דפליגי בשליח ושא תאמר והא משמע לקמן דאפי' דרבנן שחיטה שאינה ראויה דלא
 בעי למימר אליבא דמנאי דקסבר ר' יוחנן דחולין שחשטו בעורה לאו דאורייתא וקמני רבי שמעון פוטר בשני אלו וי"ל דעל כרחק
 לא בעי למימר דלאו דאורייתא אלא לת"ק דפרק כסוי הסס (חולין דף פ"ה. וס"ט) דייקין בהדיא דקסבר רבי שמעון חולין שחשטו
 בעורה דאורייתא מדתנן דפרק בתרא דתמורה (דף נ"ג): רבי שמעון אומר חולין שחשטו בעורה ישרפו וכן מיה וכי דייק התם ממתניתין
 דתמורה הוא הדין דהוה מני למידק ממתניתין דקמני רבי שמעון פוטר בשני אלו:

מה א' מ"ג פ"ג מהל'
גנינה ה"י י' טו"ח"מ
שנ':

מוסף רש"י

אמאי פטרי רבנן.
דפליגי אדריגי מאיר
ופטרי מקניס ארבעה
וחמשה, האילן ובעובת
על ידי אחר אוקומתא,
הא שמיטה ראיה הוא
מדאורייתא (כתובות ד, ד).
כיון שדשח בה פורתא
אסרה, דלמנן מר (חולין
מ, ה) היתה במתא חבירו
רננה לפני עובתא כוכבי,
כיון ששחט בה סימן
אחר אסרה (שם), ולא
דמריה קא טבח, דהא
אסרה עליה הויבא
דמלומי ארבעה וחמשה
טביחה מביי עובתא
גמר שמיטה לא מחייב
ומקמי דמתי גמר שמיטה
אסרה כהנה על בעליה
ומהיה שעתא אסרה
מביי, דאי אסרה לא
הדא בעינא ולאו דמריה
היא (שם). באומר בגמר
זביחה הוא עובדה.
לעובתא כוכבי, איני עובד
לעובתא כוכבי עד גמר
זביחה (שם). החזירו
שומר לבעלים מוחזר.
ופטור שומר (לקוחות צח).
ואע"ג דקפלי ליה כי
דינא הוי שומר פטור,
דהא כשהחזירו שור מעליה
הוא (לעיל מה) דלמנן
ליה תורא אשלתא ו
תורא אשלתא לן (כתובות
ד, ד). דבר הגורם לממון
בממון דמי, והאי נמי
אע"ג דלא הוי מדי גורם
לממון הוא דמי לינא עבי
לשומי ליה תורא מעליה
(שם). קדשים שחייב
באחריותן חייב. משלם
ארבעה וחמשה משום
דגורם לממון הוא ואע"ג
דהקדש לא ממון הוא אע"ג
הוא ובהקדש לא ש"ך קנס
דרעבו מביי (שם).

כיון ששחט בה פורתא אסרה. ואפילו למ"ד אין לשמיטה אלא כסוף נאסרת פורתא קמא שהאיסור תלוי במעשה ולא נשמטה כדקאמרין בהשוחט (חולין דף טז מ). אע"ג שאמר המשתחוה לבהמת חבירו לא אסרה עשה זה מעשה אסרה והאיהו פורתא לא מחייב בתשלומי ד' וה' ואפילו למ"ד ישנה לשמיטה מתחילה ועד סוף כדאמרין לקמן דבעינן וטובחו כוליה באיסורא: איסורי הנאה ויא דמריה קשיח. וא"ת ולמה לי טעמא דלא דמריה קשיח מיופק ליה דלון זה טביחה דמתוך בעפר בעלמא הוא כדאמרין בהשוחט (שם) גזי השוחט טעמא שנתח במוץ לע"ז חייב שלשה טעמות ופרין אשחוטין מוץ לא לחייב מתוך בעפר הוא דאסרה נשמטה פורתא לע"ז ויש לומר דהתם נמי לפתח אהל מועד כיון דנאסרה נשמטה פורתא תו לא חוי לפתח אהל מועד ואם תאמר ומה נצק דלאו דמריה קטנא הא כל טובח נמי לאו דמריה קטנא דמכי שחט גזי פורתא קנייה בשמיטה מעשה ויש לומר דלא חשיב שמיטה מעשה לקנות נצק ואם תאמר ומ"ט דרבי מאיר דמחייב הכא והא דפרק כסויה דהס (חולין דף טז פה, ו) וס"ל מפרש טעמא דר' מאיר דלא בעי שמיטה ראיה משום דגמר שמיטה משחוטין מוץ דדנין שמיטה משחטה ואלן דנין שמיטה מטביחה מנבזות טנא והכא אכל הכא דכתיב וטבחו אדרבה אית לן למילף טפי טביחה מטביחה ממאי דילף טביחה משמיטה וי"ל דהכא איכא למימר דנין שמיטה דעבירה משחטה דעבירה שאסור לו לנגוז ולשחוט משחוטין מוץ ואלן דנין טביחה מטבוח טנא והכא שיהא שמיטה הימר והא דלא משני הכי דפרק כסויה דהס (שם) משום דשוחט אמו ואת בנו פעמים ששוחט את הטריפה קודם שהוא שוחט השנית) שמיטה הימר ועי"ל דדנין דבר הנאסר בסיני מדבר הנאסר בסיני אלא וטבוח טנא לא נאסר בסיני והא דלא משני התם הכי משום דאית ליה שינוי אחרוני ומיהו קשה ברש פ"ב דיבמות (דף פ: ב) אמר דנין אחים מאחים ואלן דנין אחים מאחין אע"ג דשני עשר עבדין אחים נאסרו לא נאסר בסיני וי"ל כיון דלפנין כבר נחז דוכחא דשמה

שמיטה דהוי שמיטה משחטה קסבר רבי מאיר יש לנו לומר בכל מקום ולהכי בתשלומי ארבעה וחמשה נמי שמה שמיטה וליכא למימר לדרכיה נילף בתשלומי ארבעה וחמשה דשמיטה שאין ראיה לא שמה שמיטה וינמא הוא הדין בזהו ואת בנו דהא כיון דאיכא למימר הכי והכי סברא דדנין דבר הנאסר בסיני מדבר הנאסר בסיני: **וסבר** זה כרבי שמעון דאמר דבר הגורם לממון כממון דמי, תימה דל"ל למימר דסבר כרבי שמעון לימא דר' מאיר לטעמיה דלאין דינא דגרמי דכל שכן דמחייב דדבר הגורם לממון דהא אמר בהגוזל קמא (לקמן דף טז מ): אימור דלמנן ר' שמעון דכממון דמי דבר שעיקרו ממון כגון שורף שטרומיו של חבירו מי שמעת ליה אם כן רבי מאיר דמחייב דשורף שטרומיו כדאמרין התם (לקמן דף טז מ) וס"ל דלאין דינא דגרמי מגבי ביה דמי שטרף מעליה כ"ש דמחייב דדבר הגורם לממון וי"ל דאיכא נמי סברא למימר איפכא דע"כ לא מחייב רבי מאיר אלא דדינא דגרמי כגון שורף שטרות של חבירו ויכולא בו שראוי השטר לכל העולם למכור ולגזוז בו וכן נמשך גפנו על גבי תבואתו של חבירו ראיה התבואה לכל העולם אכל דבר הגורם לממון כמו שור הנסקל וקדשים שחייב באחריותן אינו ראוי אלא לה שפטר בו עצמו לא יחייב רבי מאיר להכי קאמר דסבר לה כרבי שמעון וי"מ דלהכי קאמר דסבר לה כרבי שמעון משום דרבי שמעון קאמר בהדיא ארבעה וחמשה דדבר הגורם לממון אכל ממאי דמחייב רבי מאיר דדינא דגרמי אין להוכיח שמיטה ארבעה וחמשה דדבר הגורם לממון ורבי"ל מפרש דדינא דגרמי לא מחייב רבי מאיר אלא מדרכי כדמכתב בסוף הכונס (לעיל דף טז ב) [נ"ב מוס' לעיל נ"ד, ד"ה חמור]: **מבבל** דבבואה מתניתין בודה. קלת קשה דמה דיוק הוא זה: **טבח** והורה לאחד מהם בזה. אליבא דמ"ד (לקמן דף עה, עב) מודה דקנס ואחר כך בלא עדים פטור מיבעי ליה דע"כ כשיש עדים דבר מיירי דאי בלא עדים בהדאה לא יחייב בשום ענין:

להכי פטרי רבנן. דשמיטה שאינה ראיה היא וכדברי ר' שמעון: כיון דשחט בה פורתא איסרה. משום זכאי ממיה דקא קלסא דעתך ישנה לשמיטה מתחילה ועד סוף ומתחילה נאסרה משום זכאי ממיה ולענין משלומין ד' וה' וטבחו (שמות כא) כולו בעינן כדאמרין לקמן [עב]. כי גמר לה לאו דמריה קטנא סבר רבי מאיר רבנן אלא למ"ד רבנן אמאי פטרי רבנן אישאר אע"ז ושור הנסקל ורבי מאיר אמאי מחייב שוחט לע"ז כיון דשחט בה פורתא אסרה איך איסורי הנאה הוא ולא דמריה קא טבח (ולא דיריה קא טבח) אמר רבא **ב** באומר בגמר זביחה הוא עובדה שור הנסקל איסורי הנאה נינהו לאו דמריה קא טבח (ולאו דיריה קא טבח) אמר רבא הכא במאי עסקינן כגון שמשרו לשומר והזיק בבית שומר והועד בבית שומר ונגמר דינו בבית שומר ור"מ סבר לה כרבי יעקב וס"ל כר' שמעון סבר לה כרבי יעקב דאמר"י אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעלים מוחזר וסבר לה כרבי שמעון דאמר"י דבר הגורם לממון כממון דמי דתנן ר"ש אומר קדשים שחייב באחריותן אמר רב כהנא אמריתא לשמעתיא קמיה דרב זביד מנהרדעא מי מצית מוקמת מתניתין כר"מ ולא כר"ש והא קתני סיפא רבי שמעון פוטר בשני אלו מכלל דבבואה מתניתין מודה א"ל לא מכלל דמודה במטבח ומכר לרפואה ולכלבים: גב משל אביו וטבח ומכר וכו': בעא מיניה רבא מרב נחמן גב שור של שני שותפין וטבחו והודה לאחד מהן מהו חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חצאי בקר או דלמא חמשה בקר אמר רחמנא * ואפילו חמשה חצאי בקר א"ל חמשה בקר אמר רחמנא

ולא חמשה חצאי בקר איתיביה גב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו משלם תשלומי ארבעה וחמשה והא הכא כיון דמת אביו כמו שקדם והודה לאחד מהן דמי וקתני משלם תשלומי ארבעה וחמשה א"ל הכא במאי עסקינן כגון שעמד אביו בדיון אבל לא עמד בדיון מאי אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה אי הכי אדחני סיפא גב משל אביו ומת ואח"כ טבח ומכר אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דבריהם אמורים כשעמד בדיון אבל לא עמד בדיון אינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה א"ל הכי נמי אידי דנסיב רישא גב משל אביו וטבח ומכר ואח"כ מת אביו נסיב סיפא נמי גב משל אביו ומת אביו ואח"כ טבח ומכר לצפרא א"ל חמשה בקר אמר רחמנא * ואפי' חמשה חצאי בקר והאי דלא אמרי לך באורתא דלא

(א) וכתובות ל. ושי"ג.
(ב) ונגזר מביי שומר כ"ל.
(ג) לעיל מה. לקמן מה.
(ד) ופסחים (א) וכתובות ל. ד.
(ה) לקמן ע.
(ו) ופי' מוס' כתובות ל.
(ז) ד"ה י"ב בגר. (ח) ופי' מוס' ב"מ ט. ד"ה ונשאלו.
(ט) ופי' מוס' (א) ופי' מוס' (ב) ופי' מוס' (ג) ופי' מוס' (ד) ופי' מוס' (ה) ופי' מוס' (ו) ופי' מוס' (ז) ופי' מוס' (ח) ופי' מוס' (ט) ופי' מוס' (י) ופי' מוס' (יא) ופי' מוס' (יב) ופי' מוס' (יג) ופי' מוס' (יד) ופי' מוס' (טו) ופי' מוס' (טז) ופי' מוס' (יז) ופי' מוס' (יח) ופי' מוס' (יט) ופי' מוס' (כ) ופי' מוס' (כא) ופי' מוס' (כב) ופי' מוס' (כג) ופי' מוס' (כד) ופי' מוס' (כה) ופי' מוס' (כו) ופי' מוס' (כז) ופי' מוס' (כח) ופי' מוס' (כט) ופי' מוס' (ל) ופי' מוס' (לא) ופי' מוס' (לב) ופי' מוס' (לג) ופי' מוס' (לד) ופי' מוס' (לה) ופי' מוס' (לו) ופי' מוס' (לז) ופי' מוס' (לח) ופי' מוס' (לט) ופי' מוס' (לך) ופי' מוס' (לך).

תורה אור השלם
1. כי יגב איש שור או שיה וטבחו או מקרו חמשה בקר ישלם תחת השור ואיבא צאן תחת השמה כא לו

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה חייב לשלם כפל ד' וה' דע"ג.

גליון הש"ס
נב' ואפילו חמשה חצאי בקר. עין לעיל דף מ ע"א מוספות ד"ה כופר שלם:

מרובה פרק שביעי בבא קמא

עב.

עין משפט
נר מצוה

פ"א א"מ פ"ב מהלכות
גניבה הלכה ט' ופ"ב
מהלכות שמיטה הל' ג'
וע"ש בכ"מ:

א) פסחים סג. חולין כט:
ו.ו. קמא. וזכית ל.ג.
ב) חולין טו. וז"ל ר"ש בן
לקיש. ג) ר"ל ד' (לעיל
ע.ג.) טו. או ליתא בפי"א.
ד) אכל ככל משלש שער
עמד בדין וז"ל חייב אמה
לימן ויכול להוריש לבניו.
ה) העמק מחלוטיו גרסאות,
עמד בדין. העמק מחלוטיו
ג) אפי' לא עמד בדין וא"כ
סוגיא דהכא איירי בלא
עמד בדין. העמק מחלוטיו
גרסאות. ט) ועפ"י י"ף
טובתא דפטור מקרבן
שטתה. העמק מחלוטיו
גרסאות. ט) שקודם שבגרה
לאחר העמדה בדין היתה
שלו ממורת קנסא ומשכנה
היא שלה ע"י קנס.
העמק מחלוטיו ז' שרי
מנה שפטיה אלא כפוסה
מה"ל.

מוסף רש"י

אינה לשחיטה אלא
לבסוף. אין השחיטה
קריה שחיטה אלא כפוסה
(חולין כט:).

ללא אכלי כשרא דטורא. לא דקדקתי טעמו של דבר: ומאי
שנא סיפא. כיון דרישא אפי' לא עמד בדין (קאמר רחמנא) דחמשה
בקר ואפי' חמשה חלאי בקר סיפא כשמת אציו ואחר כך טבח
ומכר למה לא ישלם לאחיו את חלקם: וטבח. כולו משמע: ש"מ.
מדקדקתי ממתניתין (ד) השוטט חולין בעזרה
חייב: אינה לשחיטה אלא לבסוף.
הלכך כל כמה דטבח דמריה קא
טבח ובגמר שחיטה הוא דמיתמר
בהנאה: כגון שחטט מיטעו סימנין
בחוף וגמרון בפנים. או"י השלימן לרוב
דבגמר טביחה הוא דליתמרה ועד
השתא דמריה קא טבח: אינה
לשחיטה. אין שחיטה נקראת אלא
לבסוף. ונפקא מינה לענין המחשב
בנדקשים חוף למקומם או חוף לזמנן
או מחשב שלא לשמן אינה מחשבה
אלא"כ משב בסוף שחיטה: מתחילה
ועד סוף. וכל כמה דחשיב היא
מחשבה: חולין שנשטטו בעזרה.
פלוגתא היא במסקת קדושין (דף
נח.) אי דאורייתא היא אי דרבנן:
דאי

דלא אכלי כשרא דטורא ואלא מאי שנא
רישא ומאי שנא סיפא א"ל רישא קרינא
ביה ובתחו כולו באיסורא סיפא לא קרינא
ביה ובתחו כולו באיסורא: השוחט ונמצאת
טריפה וכו': א"ל רב חביבי מחזנאה לרב
אשי ש"מ אינה לשחיטה אלא לבסוף דאי
ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כיון דשחט
בה פורתא אסרה איך לא דמריה קא טבח
א"ל רב הונא בריה דרבא כי קא מחייב
אדהוא פורתא א"ל רב אשי לא תידחי
וטבחו כולו בעיני ולכא אלא קשיא א"ל
הכי אמר רב גמריא משמיה דרבא כגון
ששחט מקצת סימנין בחוף וגמרון בפנים
איכא דמתני לה אהא א"ר שמעון משום
דרכי לוי סבא אינה לשחיטה אלא לבסוף
ור' יוחנן אמר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף א"ל רב חביבי מחזנאה לרב
אשי לימא קסבר רבי יוחנן חולין שנשחטו בעזרה לא דאורייתא
דאי

התם אוחס לבניס ולא נזחיס לבניס אכל ממון דהכא שהכפל ד' וה' יוצאין ממנו דהיינו בהמה הוא מוריש לבניו לפיכך זה הקנס
מוריש לבניו ועוד נראה לר"י דרבא ורב נחמן דהכא לא פליגי אסוגיא דרבא ואביי דפרק נערה (סו.) דמייירי הכא כולה מתניתין
כשעמד בדין ואמרו ליה חייב אתה לימן לו דכה"ג ארס מוריש לבניו קנס כיון דל"ל חייב אתה לימן לו ולא שייך השתא לתפרך
ארישא פילוג דגדידה בטבח ומכר בחיי אציו בין עמד בדין ללא עמד דניחא ליה לנתני כולה בעמד בדין דתו לא הוה קנס דלפי"א
בסיפא מת אציו ואח"כ טבח דפטור משום דבעינן וטבחו כולו באיסורא וליכא וחדוש זה אציו יכול להשמיענו אלא במת אציו ואח"כ
טבח ומכר אכל מעיקרא דסבירא ליה חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חלאי בקר והיינו טעמא דמפטור בסיפא פריך שפיר דליפלוג
ולתני דגדידה במה דברים אמורים כשעמד בדין ואחר לו לא תן לו אכל לא עמד בדין פירוש שלא אמר לו לא תן לו אלא חייב אתה
לימן לו וטבח ומכר ואח"כ מת אציו פטור מטעם ולא ה' חלאי בקר (דהיינו טעמא דסיפא דסיפא נמי מייירי בלא עמד בדין בחיי
אציו שלא אמר לו לא תן לו אלא חייב אתה לו אם כן בהנס נקט בסיפא מת אציו ואחר כך טבח דבזה הענין אפי' טבח ואחר כך
מת נמי וקלם נראה דוחק פירוש זה דמתחר דמועלת העמדה בדין דחייב אתה לימן לו לענין שחטוב כאלו וזה שיכול להוריש לבניו
אם כן גם לענין זה תועיל שחטוב כאלו נחייב לבניו ה' בקר שלמים שמכח האב הוא מתחייב לשלם לאחיו ולא ממנה ור"י הלגן
מפרש דככל קנס מוריש לבניו (והיהא דפרק נערה (סו.) לענין קרבן שבועה איירי כמו שמוכח מחילת הסוגיא דלענין קרבן שבועה
שאל אבי לרבא ועל זה השיבו כי קאמינא ממון הוה לרבי שמעון להתחייב עליו קרבן שבועה להורישו לבניו שאם מת ותצוהו אחר
מימת אביהם קנס שהיה חייב לבניו והעמידך בדין ונתחייבת לו בדין וכפר ונשבע ואחר כך הודה הואיל ואגלאי מילתא דבשעת
שנפל ליד היורשים כבר היה ממון אכל אביהם שהרי כבר עמד עליו בדין ונתחייב לו ולא היה יכול להודות ולהפטר מהן אם כן
לגבי ידיהו אין עקרו קנס וה"ל דומיא דפקדון דקרא ומתחייב עליה קרבן שבועה אכל אם לא עמד בדין אע"פ שהורש יורשו מכל
מקום אין דומיא דפקדון ולא מחייב בטענתו קרבן שבועה וזהו דמחייב לבניו ואחר כך עמה כשצוהו כפר ונשבע
והודה שהרי עיקרו קנס והא דלמך במר הכי דליטריך קרא וכיחש לעמדה בדין ובגרה ואחר כך מתה דהתם כי קא יריח מינה
קא יריח (מכל מקום אין דומיא דפקדון אע"פ ש"י ירושה בל ליד האב עכשיו הואיל ותחילתו קנס לגבי ידיה וידיה (אפי' מתה אחר
שבגרה עיקרו קנס מיקרי לגבי האב ולא מתחייב קרבן שבועה ואם תאמר בפרק אלו נערוות (סו דף נח.) ושם ד"ה (ש) דקדע"י יש גבר בקצר
ופקע אב או אין גבר ולא פקע אב ואמאי פקע אב כשיש גבר בקצר נהי דאין לו מכחו יהיה לו מכח ירושה שירש את בנו כיון דקנס
נמי בר ירושה הוא יש לומר דהתם אין יכול לזכות מכחה שהנת לא היתה ראויה לזכות בו מעולם) ואם תאמר וכי בעי מעיקרא יש
גבר בקצר ודבנה הוה היאך יכול להיות של צנה הלא אינה יכולה להורשה דקאמר בבגרה דבגרה שירש את בנו כיון דקנס
לומר דבעיא קמייתא היא צבוסת ופגם דהוה ממונא ומורשת שפיר לבנה אע"ג דבוסת ופגם איתקש לקנס דנתן בפרק נערה (סו דף
מא:) לא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב הרי הן של עלמה משמע דבוסת ופגם נמי קאי מדקדקתי הרי הן לשון רבים היינו דוקא
לענין גביית האב איתקוש לקנס דכתיב ונתן האב השוכב עמה לבני הנערה חמשים וגו' ודרשין הגאון שכיבה נ' מכלל דאיכא
בוסת ופגם ואית דדריש תחת אשר עינה מכלל דאיכא בוסת ופגם אכל הכא נהי דמפטור המאנס מן הקנס לפי שאין יכולה להוריש שלא
זכתה בו מבוסת ופגם דהוה ממונא לא מפטור: ד"א ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף בבי שחיבה פורתא בו'. ממאי דמייז רחמנא
חולין בעזרה ואשחטוי חוף לא מני למפרך אי ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף מני שחטה פורתא אסרה ואיך מתחך עפר בעלמא
הוא אע"ג דליכא למימר דמחייב אההוא פורתא כמו שאפרש בסמוך בדיון דאין שם פסול אחר אלא דשחטוי חוף לבדו איכא למימר
דבהכי חייב רחמנא אכל כשיש פסול אחר עמו או יש לפטור אפילו למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כיון דבסוף שחיטה הוה כמתחך עפר
בעלמא: ב"י קבחיב אההוא פורתא מחייב. מימה כיון דסוף השחיטה פוסלת אין לו להתחייב אפורתא קמא אפילו למ"ד ישנה לשחיטה
מתחילה ועד סוף כדמשמע בפ"ב דחולין (דף טו:) דפריך מההיא דאירע בה פסול בשחיטה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אין
מטמאה בגדים בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים לאחר פסולה אין מטמאה בגדים ואי אמרת ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף
ניפלוג נמי בשחיטה ומשני נתקלקלה בשחיטה קאמרת כיון דנתקלקלה בשחיטה לבסוף איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא לאו שחיטה
היא כלל ואותו קלקול מפ' ר"ת דלאו דוקא נתקלקלה בגוף השחיטה כגון נוחר ומעקר אלא אפי' נתקלקלה ע"י מלאכה שעשה בעת
שחיטה דומיא דאירע בה פסול בהזאתה דמייירי בפסול מלאכה דאי לאו הכי אכתי תקשה לו ניפלוג נמי בשחיטה בפסול מלאכה
אלמא משמע התם דאפי' למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כשארע פסול באמצע אין מחילת השחיטה שחיטה וי"ל דהכא נמי
ה"מ לאקשויה ליה אלא בלאו הכי מסלק ליה שפיר: ל"מא קסבר רבי יוחנן חולין שנשחטו בעזרה לא דאורייתא. ותקשה ידיה
דגדידה דלחיה גופיה אמר בפרק האיש מקדש (קדושין דף טו:) חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא וליף לה מקרא: